

**Bakı şəhəri 170 nömrəli tam orta
məktəbin biologiya müəllimi
Abdullayeva Şəhla Firidun qızı**

Fənn: Həyat bilgisi.

Mövzu: İqtisadi inkişaf.

Standart: 2. 3.1. İqtisadiyyatın inkişafında qiymət, tələb və təklifin rolunu izah edir.

Məqsəd: Bazar iqtisadiyyatının əsasını maya dəyəri, qiymət, tələb və təklifin qarşılıqlı əlaqəsini izah edir, istehsal xərclərini və satış qiymətlərini hesablayır.

İş forması: qruplarla iş.kollektivlə iş.

İş üsulu: beyin həmləsi, suallar, müzakirə.

Resurslar: 6-cı sinif üçün dərslik, ədəbiyyatlar, iş vərəqləri, ikt, internet resursları.

motivasiya

Şəkillərdən nə kimi nəticə şıxara bilərsiniz?

Iqtisadiyyatı güclü olan dövlət
hər şeyə qadirdir!

Heydər Əliyev.

İnsanlar öz ehtiyaclarını ödəmək üçün maddi nemətlər -ərzaq, geyim, məişət avadnlığı və s. İstehsal edirlər. Bunun üçün xammal, material, avadanlıq, və mütəxəssislər lazımdır və bunlar iqtisadi resurslar adlanır. İqtisadi resurslar 2 yerə ayrılır; maddi resurslar və insan resursları.

Təbii ehtiyatlar müxtəlif məhsullar ola bilər; kənd təsərrüfatı bitkiləri, heyvandarlıq təsərrüfatı və s. Bunlardan müxtəlif məhsullar hazırlanır, kapitala çevrilir.

Uğurlu nəticələrin əldə olunması üçün bazar iqtisadiyyatının tələblərinə cavab verən iqtisadi siyasət yeritmək lazımdır. İstehsal edəcəyiniz məsulun maya dəyəri, bazarda tələbat və qiymət , istehsal xərcləri ,satış şəraiti və s, nəzərə alınmalıdır.

İstehsal üçün ilk növbədə iqtisadi resurslar nəzərə alınmalıdır. Bunun üçün istehsal ediləcək məhsul üçün xammal, material, avadanlıq, mütəxəssislər və s lazımdır. Və təbii ki sığorta olunmanı da unutmaq olmaz. Məhsul istehsal olunarkən keyfiyyətə, əgər qida məhsulu istehsal edisənsə sağlamlığa xüsusi diqqət etmək lazımdır. Məhsulu kapitala çevirmək üçün ilk növbədə bazarda tələbatı, qiyməti, məhsulum keyfiyyətcə rəqabətini, istehsal xərcləri ilə müqayisə edilməlidir. Sonra satış üçün bazar təyin olunmalı və reklam hazırlanmalıdır. Təbii ki, satışdan əldə olunan gəlirin müəyyən hissəsi vergiyə ayrılmalıdır.

Mənim bir qədər pulum var. Görəsən onu harada saxlaya bilərəm?

Ev alarsam
necə olar?

Yoxsa maşın
alım?

Qızıl həmişə dəyərlidir!

Bəlkə
bankda
saxlayım?

A person in a futuristic, pink and white suit pushing a wheelbarrow full of gold coins. The person is standing on a pile of gold coins. The background is a dark blue gradient.

**PULUNUZ PUL
GƏTİRSİN!**

UNİVERSAL ƏMANƏT
11.50 %-dək

Kiçik bir biznes sahəsi qurarsam, həm işim olar, həm də pulum daimi olar!!!
Amma necə?

Istehsal edəcəyiniz
Məhsulu düşün !

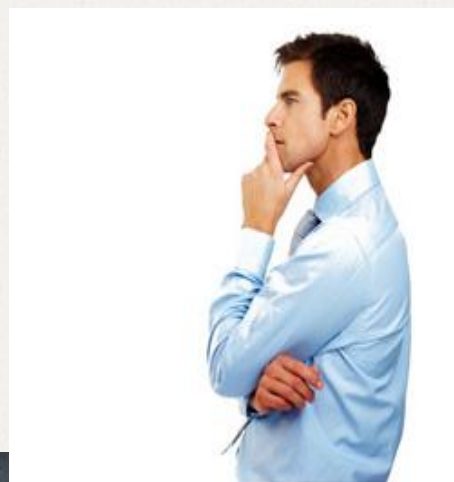
Həmin məhsula
Tələbat varmı ?

Satış qiyməti maya
dəyərindən az olsa
Biznesim batır !

Məhsulum
keyfiyyətsiz
Ola bilməz!

Bəlkə müqavilə ilə
Məhsul istehsal
edim?

Kiçik biznesmen

Mütəxəssislə
məsləhətləş-mə
yi unutma!

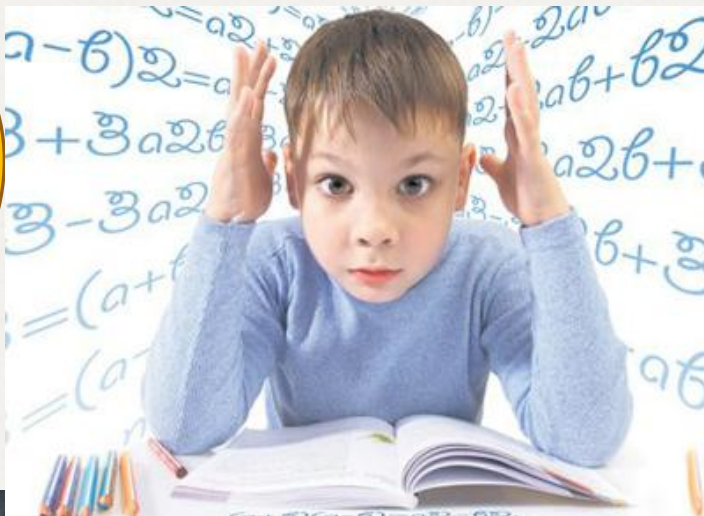
Bazarın
tələbatını və
qiymətini nəzərə
al!

Təhlükələrə
qarşı
biznesini
sığortala!

İsehsal edəcəyiniz
məhsulu sata
biləcəksənmi?

Lazım olan
xammal və
maliyyəni
düşün!

Yaxşı düşün:
təbii və
sağlam
məhsulun
qiyməti və
alıcısı çoxdür!

Hansı sahədə
daha çox uğur
qazana
bilərsən?

Kimin biznesi daha etibarlıdır?

**Gəlin qazanc
naminə
insanların
sağlamlıqna
zərər
vurmayaq!!!**

**Bizim
süfrəmizdə
həmişə təbii
məhsullar
olmasına
üstünlük
veririk!!!**

Tədqiqat sualı; maddi resurs kapitala necə
cevrilir?

Halal
zəhmət
bəhrəsini
verər!

Təcrübəli
mütəxəssis
lərlə
çalışdım

Hər zaman
yaxşı məhsul
istehsalına
çalışdım

Məhsuluma dəyər
vermək üçün daima
sərfəli mövqedə
dayandım.

Keyfiyyət

Tələbat və qiymət

Qazanc
əldə
etdim

kapital

vergimi verdim

vergi

Artıq qalan maliyyəmlə
biznesimi daha da
böyüdə bilərəm

biznesmen

İnsan
resursu

sığorta

Maya dəyəri

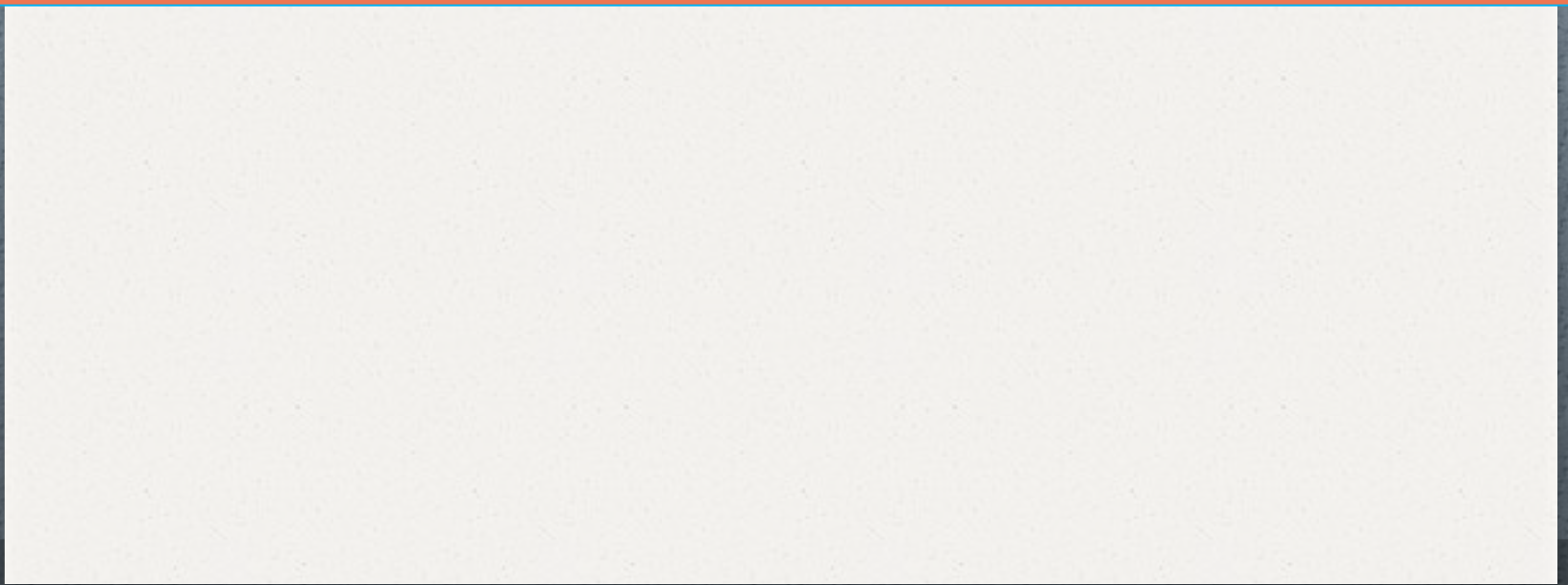
Biznesimi
təhlükədən
qorudum

İstehsal üçün lazım olan
xərcləri düzgün hesabladım

- İzlədiyiniz slayd, dərslik və şəxsi düşüncənizə əsaslanaraq cədvəli doldurun.
- Verilmiş sözlərdən başqa öz fikirlərinizi də əlavə edə bilərsiniz.

1-ci qrup

Məhsulunuzu kapitala çevirmək üçün vacib olan şərtləri seçib lazım olan sütunda yerləşdirin. (heyvandarlıq, quşçuluq və ya kənd təsərrüfatı bitkilərindən birini götürə bilərsiniz).

Xammal, maliyyə, qida, gübrə, toxum, texnika, işçi qüvvəsi, sığorta, bazar, vergi, müqavilə, baytar, aqrotexnik, maya dəyəri, tələbat, ət, ət məhsulları, süd, süd məhsulları, yumurta, dəri və s.

Biznesin adı	iqtisadi vasitələr	İstehsal edilən məhsullar	İnsan resursları	Məhsulun qiymətinə təsir edən amillər
heyvandarlıq				

2-ci qrup

Məhsulunuzu kapitala çevirmək üçün vacib olan şərtləri seçib lazım olan sütunda yerləşdirin. (heyvandarlıq, quşçuluq və ya kənd təsərrüfatı bitkilərindən birini götürə bilərsiniz).

Xammal, maliyyə, qida, gübrə, toxum, texnika, işçi qüvvəsi, sığorta, bazar, vergi, müqavilə, baytar, aqrotexnik, maya dəyəri, tələbat, ət, ət məhsulları, süd, süd məhsulları, yumurta, dəri və s.

Biznesin adı	İqtisadi vasitələr	İstehsal edilən məhsullar	insan resursları	Məhsulun qiymətinə təsir edən amillər
quşçuluq				

3-cü grup

Məhsulunuzu kapitala çevirmək üçün vacib olan şərtləri seçib lazım olan sütunda yerləşdirin. (heyvandarlıq, quşçuluq və ya kənd təsərrüfatı bitkilərindən birini götürə bilərsiniz).

Xammal, maliyyə, qida, gübrə, toxum, texnika, işçi qüvvəsi, sığorta, bazar, vergi, müqavilə, baytar, aqrotexnik, maya dəyəri, tələbat,

Biznesin adı	İqtisadi vasitələr	İstehsal edilən məhsullar	İnsan resursları	Məhsulun qiymətinə təsir edən amillər
Kənd təsərrüfatı məhsulları				

QIYMƏTLƏNDİRMƏ CƏDVƏLİ

qruplar meyarl	NİZAM- İNTİZAM	ƏMƏK- DAŞLIQ	TƏRTİBAT	TƏQDİMAT
1-Cİ QRUP				
2-Cİ QRUP				
3-CÜ QRUP				

Qruplar işlərini təqdim edirlər, şagirdlər qruplarla iş əsasında yazdıqlarına bəzi düzəlişlər edirlər.

Sahibkarlığın inkişaf etdirilməsi, sərbəst iqtisadiyyata yol verilməsi, bazar iqtisadiyyatının yaradılması bizim strateji yolumuzdur.

Heyfər Əliyev
Ömürlük Lider

İQTİSADI İNKİŞAF NAZİRLİYİ SAHİBKARLIĞA KÖMƏK MİLLİ FONDU

Maqsadımız Azərbaycan Respublikasında sahibkarlığın inkişafına və əhəlinin işgüzarlıq fəaliyyətinin artırılmasına köməklik göstərmək, onlara maliyyə dəstəyi verməkdən ibarətdir.

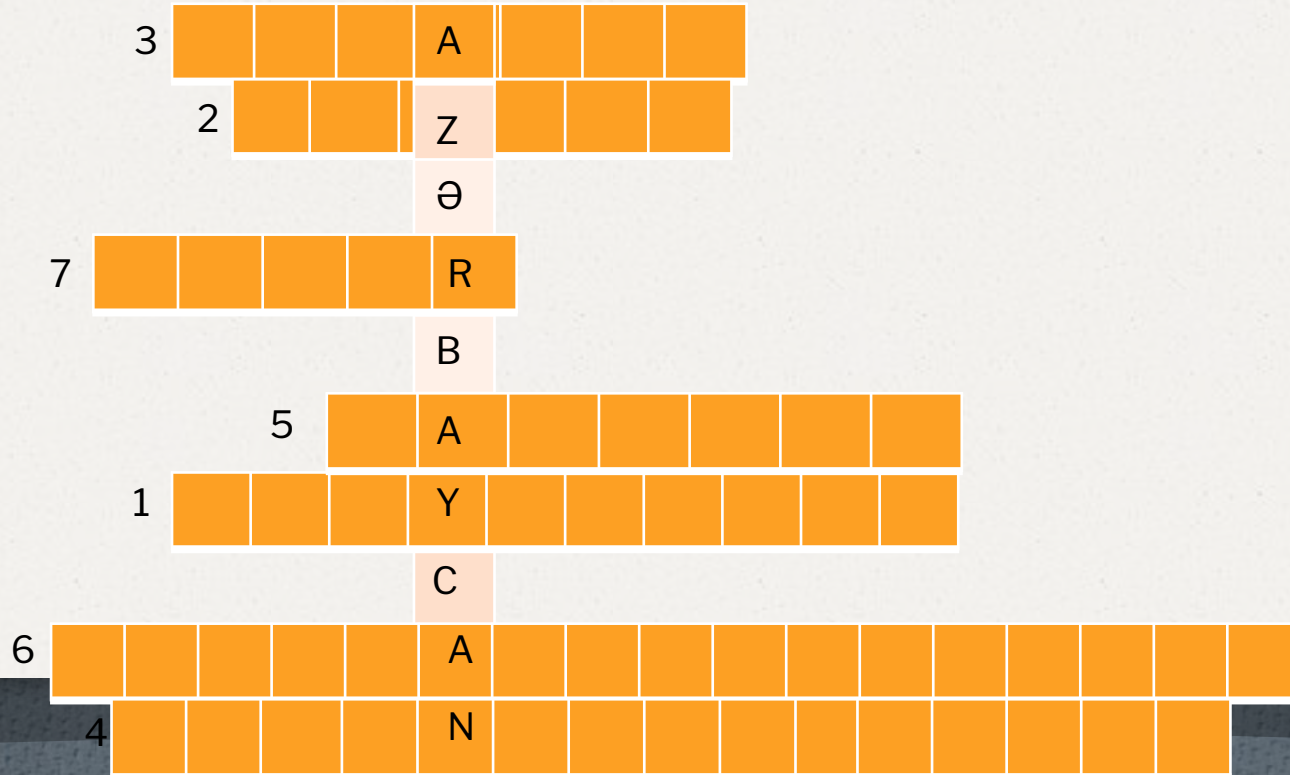
DÖVLƏTİN DƏSTƏYİ
SAHİBKARIN TƏŞƏBBÜSÜ
VƏTƏNİMİZİN İNKİŞAFI

Ünvan: Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, A.Şarifzadə küç. 172/ Tel: 434 92 22/ e-mail: info@anfes.gov.az

Kollektivn iştirakı ilə krosvord doldurulur.

- 1.Məhsulun istehsal edilməsi üçün çəkilən xərc.
- 2.Məhsulun satışından əldə edilir.
- 3.Məhsula olan istək.
- 4.İstehsal üçün tələb olunan işçi qüvvəsi.
- 5.Mal və puldan ibarət olan vəsait.
- 6.Yollar, binalar, fabriklər, zavodlar-
7. alıcının məhsula verdiyi qiymət.

Yaradıcı tətbiqetmə

Sözləri "İqtisadiyyat" agacında yerləşdirin!

Maddi
ehtiyatlar

İqtisadi resurslar

Qiymə

tətbiqetmə

qazanc

bazar

Tələbat

kapital

İqtisadiyyat

İnsan
resursları

Maya
dəyəri

EV TAPŞIRIĞI

Evdə hər hansı bir məhsulun reklam lövhəsini hazırlamanızı xahiş edirəm.unutmayın ki, ən gözəl, dolğun, cəlbedici, ideal reklam hazırlayan “**həftənin iqtisadçısı**” olacaq.

***Diqqətinizə görə
minnətdaram!!!***